

بسم الله الرحمن الرحيم

سوره مبارکه بینه

استادضرابی دی ۱۳۹۹

جلسه اول ۹۹/۱۰/۲۳

آیه شریفه: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ - به نام خداوند رحمتگر مهربان»

عنوان : با چه حاجتی به نزد او می‌رویم؟

برای آنکه بدانیم که این بار با چه درخواستی در پیشگاه رحمت نامنتهای پروردگارمان حاضر شویم و چگونه و با چه حالتی او را بخوانیم، «قُلْ مَا يَعْبَأُ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ - اگر دعای شما نباشد خداوند اعتنایی به شما نخواهد داشت (فرقان/۷۷)»

نگاهی اجمالی به این سوره شریفه می‌اندازیم؛ از فضای کلی سوره درمی‌یابیم که خداوند مهربان می‌خواهد ما را متوجه گوهر گرانبهای «بینه» و ضرورت تحصیل آن نماید؛ چرا که تصریح نموده است با آمدن «بینه»، کفر و شرک و نفاق کنار می‌رود؛ «بینه» است که دین قیم، اخلاص و خشیت می‌آورد؛ اقامه نماز و ایتاء زکوة می‌آورد، «بینه» است که خیر البریه می‌سازد و با «بینه» است که «رضی الله عنهم و رضوا عنه» تحقق می‌پذیرد.

یعنی اینکه باید به دنبال اکسیر ارزشمند «بینه» باشیم. و این ضرورت را برای حیات سعادت‌مندانه خوب بفهمیم و طالب و مشتری واقعی آن باشیم.

پیامبر (صلی الله علیه و آله): «لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي «لَمْ يَكُنْ» لَعَطَّلُوا الْأَهْلَ وَالْمَالَ وَ تَعَلَّمُوهَا ... - اگر مردم می‌دانستند سوره‌ی بینه چه برکاتی دارد خانواده و اموال را رها کرده، به فرا گرفتن آن می‌پرداختند.

مردی از قبیله‌ی خزاعه عرض کرد: «ای رسول خدا (صلی الله علیه و آله)! تلاوت آن چه اجر و پاداشی دارد؟» پیامبر (صلی الله علیه و آله) فرمود: «هرگز منافق یا بنده‌ای که در قلبش شگی درباره‌ی خدای عزوجل وجود داشته باشد آن را تلاوت نمی‌کند؛ به خدا سوگند! فرشتگانِ مقرب از آن روز که خداوند، آسمان‌ها و زمین را آفریده است آن را می‌خوانند و لحظه‌ای در تلاوت آن سستی نمی‌کنند؛ هرکس آن را در شب بخواند خداوند فرشتگانی را مأمور می‌کند که دین و دنیای او را حفظ کرده و برایش طلب آمرزش و رحمت نمایند؛ و اگر در روز بخواند به اندازه‌ی آنچه روز بر آن روشنی بخشد و شب بر آن تاریک شود، به او پاداش داده خواهد شد.» (مستدرک الوسائل، ج ۴، ص ۳۶۶)

الهی ! هرچه هستم هر که هستم سر خوان عطای تو نشستم
تو رحمان و رحیم و مهربانی منم مهمان تو ، تو میزبانی

عنوان : « بینه » یا « برهان رب »

«بینه» به معنای روشنائی و نوری است که خداوند در قلوب بندگان مؤمنش می‌تاباند تا زشت و زیبای زندگی را به درستی ببینند.

در آیات و روایات گاهی با تعبیر برهان به آن اشاره می‌شود؛ در دعا می‌خوانیم: «اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي فِيهِ نَصِيبًا مِنْ رَحْمَتِكَ الْوَاسِعَةِ وَاهْدِنِي فِيهِ لِإِبْرَاهِيمَ السَّاطِعَةِ وَخُذْ بِنَاصِيَتِي إِلَى مَرْضَاتِكَ الْجَامِعَةِ بِمَحَبَّتِكَ يَا أَمَلَ الْمُشْتَاقِينَ- خدایا قرار ده برایم در این روز بهره‌ای از رحمت وسیعت و راهنمایی‌ام کن به سوی دلیل‌های درخشانت و مرا به سوی موجبات خوشنودی همه‌جانبه‌ات سوق ده به حق محبتت ای آرزوی مشتاقان.» (دعای روز نهم ماه مبارک) و نیز در قرآن می‌خوانیم: «وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَنْ رَأَى بُرْهَانَ رَبِّهِ كَذَلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ- آن زن باز در وصل او اصرار و اهتمام کرد و یوسف هم اگر لطف خاص خدا و برهان روشن حق را ندیده بود (به میل طبیعی) در وصل آن زن اهتمام می‌کرد، ولی ما این چنین قصد بد و عمل زشت را از او گردانیدیم زیرا که او تحقیقا از بندگان برگزیده ما بود.» (یوسف/ ۲۴)

کاروانی که بود بدرقه‌اش حفظ خدا به تجمل بنشیند به جلالت برود
سالک از نور هدایت ببرد راه به دوست که به جایی نرسد گر به ضلالت برود

عنوان : « بَیِّنَه » نوری از رسول خدا (صلی الله علیه وآله و سلم)

در این سوره شریفه ماهیت این نور را که خداوند به وسیله آن انبیاء و مؤمنین را هدایت می‌کند، معرفی فرموده و به صراحت می‌فرماید آن «بَیِّنَه» آن نور و برهان «رَسُولُ مِنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُطَهَّرَةً * فِيهَا كُتِبَ قَيِّمَةٌ... ذَلِكَ دِينَ الْقَيِّمَةِ - فرستاده‌ای از جانب خدا که [بر آنان] صحیفه‌هایی پاک را تلاوت کند که در آنها نوشته‌های استوار است.»

اینجاست که برای اهلش وقتی می‌فهمند که این نور رسول خداست (صلی الله علیه وآله و سلم)، نور صحیفه او، نور دین قَیِّم اوست، عطش و عشق آنها به دریافت چنین نوری، هزار چندان می‌شود. بخاطر محبتی که به رسول نازنین اسلام و تعالیم او دارند؛ چرا که او، صاف‌ترین و کامل‌ترین آئینه تمام نمای محبوب عالمیان، خداوند مهربان است.

محمد کافرینش هست خاکش	هزاران آفرین بر جان پاکش
چراغ افروز چشم اهل بینش	طراز کارگاه آفرینش
سر و سرهنگ میدان وفا را	سپه سالار و خیل انبیا را
ریاحین بخش باد صبحگاهی	کلید مخزن گنج الهی

عنوان : بوی خوش پیامبر و اهل بیت طاهرینش (علیهم السلام)

اکنون که بوی خوش پیامبر و اهل بیت طاهرینش (علیهم السلام) مشام جانمان را به خود متوجه ساخته است دیگر می‌دانیم از خداوند مهربان چه بخواهیم.

پروردگارا ! تصویر زیبای حیات ابدی مؤمنین را که در این سوره به نمایش درآورده‌ای «جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ عَدْنٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ» پاداش آنان نزد

پروردگارشان باغهای همیشگی است که از زیر [درختان] آن نهرها روان است
جاودانه در آن می مانند خدا از آنان خشنود است و [آنان نیز] از او خشنودند این
[پاداش] برای کسی است که از پروردگارش بترسد.»

همه زیبایی‌اش در خشنودی تو و همجواری انوار مقدس چهارده نور پاک توست
که همه از آنها نور وجود می‌گیرند.

معبودا ! می‌دانی که از دوری و هجران تو و بهترین خلایقت، می‌سوزیم و
اشک‌های گرم فرو غلطیده برگونه‌هایمان گواه بر این حقیقت بوده است. معبودا !
تنها دلگرمی زندگیمان وعده‌ای است که از تو در نزد ماست و آن را به دیوار
قلب‌هایمان تابلو کرده‌ایم و همواره به تماشای آن دل‌خوشیم.

مهربانا ! ما خوش‌تر از راحه رسول و اهل‌بیت پاکش (علیهم السلام) نمی‌شناسیم
آیا می‌شود این سوره را بهانه دیدارشان کنی و نگاهمان را به این دیدار روشنی
ببخشی؟

خداوندا ! آنچنان خاشع و خاضع‌مان کن که به هر بلا و رنجشی در راهت راضی
باشیم و جسم و جان ناقابل‌مان را یکسره هدیه راهت کنیم؟ آیا می‌شود بر خطاها و
گناهانمان ننگری و اقرار و اعترافمان را بهانه دستگیریت سازی؟ الهی فَإِنْ لَمْ
أَكُنْ أَهْلًا لِذَلِكَ فَأَنْتَ أَهْلٌ لِّذَلِكَ.

و عده دیدار هر کسی به قیامت لیلہ اسری شب وصال محمد (ص)

آدم و نوح و خلیل و موسی و عیسی آمده مجموع در ظلال محمد(ص)

عرصه گیتی مجال همت او نیست روز قیامت نگر مجال محمد (ص)

آن همه پیرایه بسته جنت فردوس بود که قبولش کند بلال محمد (ص)